

EL CARRO DEL SOL:
UN MUSICONTE SOBRE EL MITE DE FAETÓ

Mª JOSE DOMÍNGUEZ ARDIT
(Grup ACORD)

Mª TERESA BELTRÁN, Mª TERESA CASES i MERCEDES GARCÍA
(Grup GALATEA)

grupogalatea@gmail.com

Resumen

Els referents clàssics i la mitologia afavoreixen el tractament transversal de molts continguts educatius. En el present article exposem, com a exemple, el projecte *El carro del Sol*, un musiconte fruit de la col·laboració del Grup Acord (format per professorat de música de secundària i conservatori) i del Grup Galatea (docents de llatí, grec i cultura clàssica de secundària). Està basat en el mite de Faetó i es proposa acostar la mitologia i la música d'una manera lúdica i motivadora, fomentant en l'alumnat el plaer per la lectura, l'intercanvi cultural, el desenvolupament de la creativitat i l'hàbit d'escoltar música en directe.

Paraules clau

Musiconte, referents clàssics, Faetó, música, mitologia.

Introducció

El treball cooperatiu i transversal ha estat una constant que les components dels grups Galatea i Acord hem aconseguit materialitzar al llarg de més de 15 anys de

col·laboració ininterrompuda. Fruit d'aquesta feina hem pogut generar xicotets espectacles de música i mitologia que hem anomenat “musicontes” i que ens han permès pujar novament els clàssics als escenaris de la mà de joves músics. Després de treballar *l'Odissea* i les *Metamorfosis*, aquesta vegada la nostra proposta s'ha centrat en la història de Faetó segons el text d'Ovidi, i el musiconte s'ha intitulat *El carro del Sol*.

El carro del sol

Dimarts 20 de març, 11.00 h

Lloc: Auditori Municipal Músic

Rafael Beltrán Moner

Dirigit als escolars de primària

Recreació del mite de Faetó amb
música en directe.

Organitzen: els grups Acord i
Galatea

Col·labora: Cultura

La incorporació d'aquest recurs ens permet vincular l'estudi de la mitologia grecolatina amb la música, la literatura universal i les arts. Aquesta possibilitat obri un espai lúdic de creativitat col·lectiva i de col·laboració amb altres matèries del currículum de l'alumnat, que no sempre avancen d'una manera tangencial.

D'altra banda, pujar a escena mites clàssics amb el recolzament de la música i les noves tecnologies, contribueix a posar en valor la vigència d'aquestes faules i la seua recepció en la actualitat.

És per això que en aquest article volem compartir una experiència educativa de música i cultura clàssica que s'ha concretat en nombroses ocasions al llarg d'una dècada de

col·laboracions didàctiques entre els nostres grups de treball, i que hem pogut fer extensiva a la resta de la comunitat educativa (col·legis i instituts) gràcies a la col·laboració d'altres institucions, com ara la regidoria de cultura de Vila-real o el CEFIRE artístic-expressiu de Castelló.

A continuació passem a exposar els objectius del musiconte *El carro del Sol*, els recursos emprats en la seua realització, les eines electròniques generades per compartir

l'activitat i afavorir la seua difusió, així com les pautes metodològiques per optimitzar els beneficis d'incorporar aquest recurs en l'aprenentatge de la cultura clàssica.

Objectius

Els objectius d'aquest projecte són els següents:

1. Millorar la competència comunicativa mitjançant el desenvolupament de les quatre destreses bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
2. Adquirir una competència lectora suficient per a poder extreure les idees principals i valorar l'herència literària.
3. Utilitzar la lectura com instrument preferent en el procés de l'aprenentatge.
4. Desenvolupar hàbits de lectura en la vida quotidiana.
5. Reflexionar sobre la necessitat dels límits i la conveniència d'acomplir les normes de convivència.
6. Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

Alumnat del *Conservatori Mestre Tàrraga* amb Mª José Domínguez

Recursos

La primera finalitat d'un musiconte és la representació musical i teatral de l'espectacle. En la imatge anterior es pot veure una instantània de la primera representació d'*El carro del Sol* a l'Auditori de Vila-real (març 2018). En aquesta ocasió, gràcies a la col·laboració de la regidoria de cultura del municipi de Vila-real (Castelló), es va poder disposar dels millors recursos escènics d'imatge, llum i so. Però no sempre és fàcil per al professorat disposar d'aquestes facilitats, per això hem generat un recurs electrònic a disposició de la comunitat educativa amb tots els materials textuais, musicals i visuals emprats i que es pot consultar al següent enllaç (punxeu d'amunt la imatge):

El carro del Sol: recurs electrònic

Els materials que ofereix són els següents:

1. Una adaptació textual del mite de Faetó per a l'últim cicle de primària i el primer de secundària. El text es pot descarregar en format imprimible PDF.
2. Un vídeo del mite de Faetó per a reforçar la lectura (https://youtu.be/mrHiL9_xFrI). Es troba allotjat al Web de Youtube i és de difusió pública. El text s'ha acompanyat amb imatges pictòriques i

escultòriques del mite de totes les èpoques, per poder treballar també els referents clàssics de les arts.

3. Una selecció de peces musicals per a escoltar i relacionar amb el text. En aquesta ocasió la música ha estat seleccionada pel professorat de música de conservatori i primària participant en la representació, però les propostes poden variar.
4. Un dossier d'activitats de música en format imprimible, per poder treballar prèviament a la representació, i així millorar la atenció i la consciència auditiva.
5. Un recull d'activitats de cultura clàssica per reforçar i repassar els continguts estudiats.

Pautes metodològiques

Com hem dit abans, la concreció del musiconte en una realitat escènica, vindrà determinada pels recursos materials i d'espai a l'abast del professorat. No obstant això, la següent proposta metodològica es pot ampliar o reduir depenent de les condicions que es puguen donar per dur endavant l'activitat:

1. Llegir en veu alta el text adaptat de Faetó (en valencià i / o castellà). El professorat tindrà cura que l'alumnat tinga una bona pronunciació, respecte les pauses i faça una lectura que no siga plana i desperte la seua curiositat.
2. Recercar el lèxic desconegut amb l'ajuda de diccionaris en paper o electrònics.
3. Posar en comú les diferents idees del text: extreure les idees principals i les secundàries.
4. Escoltar les peces musicals seleccionades varies vegades i comentar les sensacions que transmeteixen i la relació que poden tenir amb la narració.
5. Practicar les tècniques de la dicció i de la interpretació amb la declamació individual o grupal de l'adaptació textual, amb el propòsit de que valoren la memòria i la capacitat de transmissió.
6. Treballar amb l'alumnat el valor del silenci i l'atenció necessària per gaudir de l'espectacle i col·laborar en la correcta realització de l'activitat.

7. Realitzar un xicotet espectacle de teatre i música, amb la dramatització del relat i l'execució de música en directe.

Conclusió

El musiconte és una eina per l'aprenentatge que ens permet treballar els continguts educatius d'una manera transversal, lúdica i cooperativa. Incorporar-lo al catàleg de recursos per aprendre i treballar la cultura clàssica ens donarà un gran ventall de possibilitats i beneficis, entre d'altres:

- conjuminar la literatura, la música, la tradició literària i les noves tecnologies
- gaudir a l'hora de la creació i la recepció artística
- reactivar el plaer per la lectura, la interpretació i l'audició
- revitalitzar la paraula i el so mitjançant la dramatització i els instruments musicals
- recuperar la creativitat compartida de la representació escènica
- retrobar els vincles amb la mitologia grecolatina i el goig d'escoltar faules